

Dette dokument udgør referatet for mødet i Vandoplandsstyregruppen for Randers Fjord den 29. november 2024

Praktisk information om mødet:

Mødested: Arena Randers, Fyensgade 1, 8900 Randers, mødelokale "Gemakket".

Varighed: 11:30 – 12:15 (45 minutter)

Forplejning: Mødet efterfølges af en frokost fælles med landbrugets organisationer.

Parkering: [Link til parkeringsmuligheder v. Arena Randers](#) (de fleste gratis).

Kontaktinformationer til VOS-sekretariatet:

Daniel Lindvig: Afdelingsleder Natur og Vand, Viborg Kommune. Direkte telefon: 87875520.

E-mail: dlin@viborg.dk

Hanne Stadsgaard Jensen: Biolog i Natur og Vand, Viborg Kommune. VOS-sekretær. Direkte telefon: 87875573. E-mail: hsjen@viborg.dk.

Deltageroversigt

Politisk deltagelse

Rune Kristensen (formand)
Karen Lagoni (næstformand)
Steffen Drejer
Jens Szabo
Søren Gade
Lisbeth Torfing
Aleksander Myrhøj
Anita Sørholm
Jeppe Mouritsen

Repræsentorer

Silkeborg Kommune
Randers Kommune
Viborg Kommune
Skanderborg Kommune
Favrskov Kommune
Horsens Kommune
Norddjurs Kommune
Syddjurs Kommune
Hedensted Kommune

Teknisk deltagelse

Michael Damm
Daniel Lindvig
Morten H. Jespersen
Birthe Jordt
Søren Kepp Knudsen
Bjarke H. Jensen
Bent Hodde Mortensen
Nick Raaholdt Sørensen
Steen Ravn Christensen
Anne Jul Kristensen
Søren Hald
Anne Gro Thomsen
Hanne Stadsgaard Jensen
Majbritt Kjeldahl Lassen
Sabina Rohde

Repræsentorer

Randers Kommune
Viborg Kommune
Silkeborg Kommune
Favrskov Kommune
Norddjurs Kommune
Hedensted Kommune
Skanderborg Kommune
Horsens Kommune
Syddjurs Kommune
Ikast-Brande Kommune
Naturstyrelsen Søhøjlandet
Naturstyrelsen Søhøjlandet
Viborg Kommune/VOS Sekretariatet
Gudenåkomitéens Sekretariat
Gudenåkomitéens Sekretariat/Gudenåplanen

Afbud

Søren Peschardt
Martin Klepke
Gitte Kjærsgaard Sørensen
Signe Iversen
Annette Holm Bonde

Repræsentorer (p = politiker, t = teknisk)

Vejle Kommune (p)
Odder Kommune (t)
Aarhus Kommune (t)
Aarhus Kommune (t)
Vejle Kommune (t)

Dagsorden

- 1. Godkendelse af dagsorden (2 min)**
v. Rune Kristensen
- 2. Orientering om status for vådområder og lavbundsprojekter, herunder midler til opgradering af VOS-arbejdet (3 min)**
v. Hanne Stadsgaard Jensen
- 3. Omlægningsplaner, Grøn Trepert og udvidelse af VOSen (35 min)**
v. Daniel Lindvig og Hanne Stadsgaard Jensen
- 4. Eventuelt (5 min)**
v. Rune Kristensen

Oversigt over bilag:

- Bilag A:** Sammenfatning af N- og P-vandoplandsplaner for Randers Fjord-oplandet i 1. og 2. planperiode, samt lavbunds-VOP og Vandplan 3-VOP, inkl. kort.

Punkt 1. Godkendelse af dagsorden

Møderne i Vandoplandsstyregruppen for Randers Fjord er som udgangspunkt tematiserede. Denne gang er temaet det forestående arbejde med Omlægningsplanerne og den rolle som VOSen kommer til at spille i den forbindelse.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Dagsordenen til mødet i VOS Randers Fjord den 29. november 2024 godkendes

REFERAT

Dagsordenen blev godkendt.

Punkt 2. Orientering om status for vådområder og lavbundsprojekter, herunder midler til opgradering af VOS-arbejdet

Baggrund

Vandoplandsstyregruppen (VOSen) skal løbende opdatere vandoplandsplanerne (VOPerne), som angiver hvilke projekter kommunerne og Naturstyrelsen gennemfører for at leve op til kravene i statens vandområdeplaner i forhold til reduktion af tilførslen af næringsstoffer til søer, vandløb og indre farvande.

Derudover skal listen over lavbundsprojekter også vedligeholdes.

Planerne for kvælstof-vådområder og lavbundsprojekter er i 3. planperiode slået sammen til én. VOS Randers Fjord har vedtaget et mål om at opfylde de krav til nedsætning af tilførslen af næringsstoffer til vandløb, søer og fjorden, som er fastlagt i statens vandoplandsplan.

I forbindelse med indgåelsen af Aftalen om landbrugets grønne omstilling (oktober 2021) og senere finanslovsaftaler er der afsat i alt 32,8 mio. kr. til at understøtte VOSernes arbejde med at facilitere vådområde- og lavbundsindsatsen.

VOS Randers Fjord har ansøgt om et tilskud på 4 mio. kr. sammen med oplandene til Aarhus Bugt, Djursland og Horsens Fjord. Der blev givet tilsagn om det fulde beløb 1. juli 2024.

Sekretariatets bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt stadig ét kvælstof-vådområdeprojekt som startede i 1. planperiode, der fortsat er under gennemførelse. Det drejer sig om Drostrup Enge i Favrskov Kommune.

I 2. planperiode er der gennemført 4 kvælstof-projekter (Korreborg Bæk i Viborg Kommune er det senest gennemførte), mens 7 projekter stadig er under gennemførelse, og to fortsat er i gang med forundersøgelserne.

Af lavbundsprojekter er der gennemført 4 projekter, og der er stadig 3 etableringer og 1 forundersøgelse i gang, som alle er startet i 2. planperiode. Et projekt er i løbet af forundersøgelsen ændret fra lavbund til kvælstof-vådområde.

I 3. planperiode, som startede i 2023, er N-vådområder og lavbundsprojekter slået sammen i én VOP. I de to ansøgningsrunder der indtil videre har været, er der sammenlagt søgt om tilsagn til forundersøgelse af 5 lavbundsprojekter og 3 N-vådområdeprojekter, samt om gennemførelse af to lavbundsprojekter. På nuværende tidspunkt behandles ansøgningerne om tilskud til to forundersøgelser og en gennemførelse stadig.

Der er således i den nuværende planperiode søgt om tilsagn til forundersøgelser af N-vådområdeprojekter, der giver en anslået reduktion på 71,5 ton N/år, hvilket svarer til ca. 87% af det samlede indsatskrav for oplandet til Randers Fjord i tredje planperiode.

På tidligere møder har VOSen drøftet at sende en pressemeddelelse ud, hvis der blev ansøgt og opnået tilsagn om tilskud til opgradering af VOSens arbejde.

Bilag

Bilag A: Sammenfatning af N- og P-vandoplandsplaner for Randers Fjord-oplandet i 1. og 2. planperiode, samt lavbunds-VOP og Vandplan 3-VOP.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Vandoplandsstyregruppen drøfter om der skal tages kontakt til pressen vedr. FLI-tilskuddet
- Orienteringen tages til efterretning.

REFERAT

Vandoplandsstyregruppen besluttede at der ikke skal tages kontakt til pressen vedr. FLI-tilskuddet i første omgang.

Orienteringen blev taget til efterretning.

Punkt 3: Omlægningsplaner, Grøn Trepert og udvidelse af VOSen

Baggrund

VOSen er tiltænkt en stor rolle i udmøntningen af Den Grønne Trepert, herunder især udarbejdelse af de Omlægningsplaner som kommunerne hver især skal være færdige med inden udgangen af 2025.

VOSen omdøbes til Lokal Grøn Trepert, og skal foruden kommunernes repræsentanter bestå af én lokal landbrugsrepræsentant, én repræsentant for lokale naturorganisationer, én repræsentant fra Naturstyrelsen, og én udtagningskonsulent. Det er dog på nuværende tidspunkt stadig uklart helt præcist hvilket mandat de udvidede VOSer får. Kompetence- og rollefordelingen mellem VOSerne og kommunerne er heller ikke afklaret præcist endnu.

Kommunerne skal senest ved udgangen af 2025 have udarbejdet en fuldt dækkende omlægningsplan for vandområdets kvælstofreduktioner. Planlægningen skal tage udgangspunkt i de reviderede vandområdeplaner (VP3 II), som efter genbesøget forventes sendt i 6 måneders høring i slutningen af 2024, og endeligt vedtaget i slutningen af 2025.

Den indsats der allerede er igangsat, skal fortsætte parallelt. Arealfonden til opkøb er endnu ikke aktiveret, og det er stadig usikkert hvordan den skal fungere.

Sekretariatets bemærkninger

Det forventes at der vil være stor interesse for Omlægningsplanerne fra mange interessenter, herunder både landbrugets organisationer og de grønne organisationer, som begge er tiltænkt en rolle i VOSerne.

Det er derfor vigtigt at rolle- og kompetencefordelingen mellem kommunalbestyrelserne og VOSerne fastlægges klart, både i forhold til udarbejdelse af planerne og den efterfølgende implementering. Det vil sandsynligvis kræve en revidering af de gældende vedtægter og forretningsorden.

Staten stiller et digitalt værktøj til rådighed for arbejdet med omlægningsplanerne, kaldet MARS (Multifunktionel Arealanvendelse Registrerings System). Værktøjet vil både indeholde en teknisk del, som kommunerne skal anvende til planlægningen, og en offentligt tilgængelig del, hvor borgere, presse og andre interesserede løbende kan følge med i status. Værktøjet forventes klart i starten af 2025.

Den grønne trepartsaftale faldt på plads politisk den 18. november 2024. Der har siden været forhandlinger mellem KL og regeringen om en aftale vedr. økonomi og konkret udmøntning.

På mødet gives en kort gennemgang af hvad der på nuværende tidspunkt er kendt om Omlægningsplanerne og VOSens rolle heri som lokal grøn trepart.

VOS Randers Fjord har i en årrække afholdt et årligt dialogmøde med landbrugets organisationer. I 2024 afholdes et kort dialogmøde i forbindelse med dette møde i VOSen. Mødet vil fortrinsvis være en gensidig orientering i forhold til Grøn Trepert, Omlægningsplanerne og GudenåPlanen.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Orienteringen tages til efterretning

REFERAT

Daniel Lindvig orienterede om hvad der på nuværende tidspunkt vides om Vandoplandsstyregruppens udvidelse og den fremtidige rolle som Lokal Trepert.

I aftalen om Grøn Trepert indgår mange genbesøg, med fastlagte terminer, hvor der kan indføres flere tiltag hvis fremdriften ikke er som ønsket.

Randers Fjord-oplandet har en god chance for at nå i mål med den fastlagte indsats for at nedbringe kvælstof-belastningen gennem etablering af vådområder frem mod 2027.

I forhold til omlægningsplanerne blev det understreget, at det er de lokale byråd der beslutter hvad der skal indgå i planerne for den enkelte kommune.

Det blev også fremhævet at Gudenåplanen er noget vi gør frivilligt, og at arbejdet med den indgår i Omlægningsplanerne, som er en bunden opgave. Omlægningsplanerne kan finansiere mange af de tiltag vi gerne vil fremme gennem Gudenåplanen.

Orienteringen blev taget til efterretning.

Punkt 4. Eventuelt

REFERAT

Intet.